

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ ప్రథమస్కంధే తృతీయోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ ప్రథమస్కంధే తృతీయోఽధ్యాయః ॥

సూత ఉవాచ

జగృహే పౌరుషం రూపం భగవాన్మహదాదిభిః |
సంభూతం షోడశకలమాదౌ లోకసిస్పక్షయా || 1 ||

యస్యాంభసి శయానస్య యోగనిద్రాం వితన్వతః |
నాభిప్రదాంబుజాదాసీద్ బ్రహ్మ విశ్వసృజాం పతిః || 2 ||

యస్యావయవసంస్థానైః కల్పితో లోకవిస్తరః |
తద్వై భగవతో రూపం విశుద్ధం సత్త్వమూర్జితం || 3 ||

పశ్యంత్యదో రూపమదభ్రచక్షుషా
సహస్రపాదోరుభుజాననాద్భుతం |
సహస్రమూర్ధశ్రవణాక్షినాసికం
సహస్రమౌల్యంబరకుండలోల్లసత్ || 4 ||

ఏతన్నానావతారాణాం నిధానం బీజమవ్యయం |
యస్యాంశాంశేన సృజ్యంతే దేవతిర్యజ్నురాదయః || 5 ||

స ఏవ ప్రథమం దేవః కౌమారం సర్గమాస్థితః |
చచార దుశ్చరం బ్రహ్మ బ్రహ్మచర్యమఖండితం || 6 ||

ద్వితీయం తు భవాయాస్య రసాతలగతాం మహీం ।

ఉద్ధరిష్యన్నుపాదత్త యజ్ఞేశః సౌకరం వపుః ॥ 7 ॥

తృతీయమృషిసర్గం చ దేవర్షిత్యముపేత్య సః ।

తంత్రం సాత్వతమాచష్ట నైష్కర్మ్యం కర్మణాం యతః ॥ 8 ॥

తుర్యే ధర్మకలాసర్గే నరనారాయణావృషీ ।

భూత్వాఽఽత్యోపశమోపేతమకరోద్ దుశ్చరం తపః ॥ 9 ॥

పంచమః కపిలో నామ సిద్ధేశః కాలవిప్లుతం ।

ప్రోవాచాసురయే సాంఖ్యం తత్త్వగ్రామవినిర్ణయం ॥ 10 ॥

షష్ఠే అత్రైరపత్యత్వం వృతః ప్రాప్తోఽనసూయయా ।

ఆన్వీక్షికిమలర్కాయ ప్రహ్లాదాదిభ్య ఊచివాన్ ॥ 11 ॥

తతః సప్తమ ఆకూత్యాం రుచేర్యజ్ఞోఽభ్యజాయత ।

స యామాద్యైః సురగణైరపాత్స్వాయంభువాంతరం ॥ 12 ॥

అష్టమే మేరుదేవ్యాం తు నాభేర్జాత ఉరుక్రమః ।

దర్శయన్ వర్తమ ధీరాణాం సర్వాశ్రమనమస్కృతం ॥ 13 ॥

ఋషిభిర్యాచితో భేజే నవమం పార్థివం వపుః ।

దుగ్ధేమామోషధీర్విప్రాస్తేనాయం స ఉశత్తమః ॥ 14 ॥

రూపం స జగృహే మాత్స్యం చాక్షుషోదధిసంప్లవే ।

నావ్యారోప్య మహీమయ్యామపాద్వైవస్వతం మనుం ॥ 15 ॥

సురాసురాణాముదధిం మథ్నతాం మందరాచలం ।

దధ్రే కమరరూపేణ పృష్ఠ ఏకాదశే విభుః ॥ 16 ॥

ధాన్వంతరం ద్వాదశమం త్రయోదశమమేవ చ ।

అపాయయత్సురానన్యాన్మోహిన్యా మోహయన్ స్త్రియా ॥ 17 ॥

చతుర్దశం నారసింహం బిభ్రద్దైత్యేంద్రమూర్జితం |
దదార కరజైర్వక్షస్యేరకాం కటకృద్యథా || 18 ||

పంచదశం వామనకం కృత్వాగాదధ్వరం బలేః |
పదత్రయం యాచమానః ప్రత్యాదిత్సుస్త్రివిష్టపం || 19 ||

అవతారే షోడశమే పశ్యన్ బ్రహ్మద్రుహో నృపాన్ |
త్రిసప్తకృత్వః కుపితో నిఃక్షత్రామకరోన్మహీం || 20 ||

తతః సప్తదశే జాతః సత్యవత్సాం పరాశరాత్ |
చక్రే వేదతరోః శాఖా దృష్ట్వా పుంసోఽల్పమేధసః || 21 ||

నరదేవత్వమాపన్నః సురకార్యచిక్రీర్షయా |
సముద్రనిగ్రహదీని చక్రే వీర్యాణ్యతః పరం || 22 ||

ఏకోనవింశే వింశతిమే వృష్టిషు ప్రాప్య జన్మనీ |
రామకృష్ణావితీ భువో భగవానహరద్భరం || 23 ||

తతః కలౌ సంప్రవృత్తే సమ్మోహాయ సురద్విషాం |
బుద్ధో నామ్నాజనసుతః కీకటేషు భవిష్యతి || 24 ||

అథాసౌ యుగసంధ్యాయాం దస్యప్రాయేషు రాజసు |
జనితా విష్ణుయశసో నామ్నా కల్కిర్జగత్పతిః || 25 ||

అవతారా హ్యసంఖ్యేయా హరేః సత్త్వనిధేర్ద్విజాః |
యథావిదాసినః కుల్యాః సరసః స్యుః సహస్రశః || 26 ||

ఋషయో మనవో దేవా మనుషుత్రా మహౌజసః |
కలాః సర్వే హరేరేవ సప్రజాపతయస్తథా || 27 ||

ఏతే చాంశకలాః పుంసః కృష్ణస్తు భగవాన్ స్వయం |
ఇంద్రారివ్యాకులం లోకం మృడయంతి యుగే యుగే || 28 ||

జన్మ గుహ్యం భగవతో య ఏతత్ప్రయతో నరః |
సాయం ప్రాతర్గృణన్ భక్త్యా దుఃఖగ్రామాద్విముచ్యతే || 29 ||

ఏతద్దూపం భగవతో హ్యరూపస్య చిదాత్మనః |
మాయాగుణైర్విరచితం మహదాదిభిరాత్మని || 30 ||

యథా నభసి మేఘౌఘా రేణుర్వా పార్థివోఽనిలే |
ఏవం ద్రష్టరి దృశ్యత్వమారోపితమబుద్ధిభిః || 31 ||

అతః పరం యదవ్యక్తమవ్యాధగుణవ్యాహితం |
అదృష్టాశ్రుతవస్తుత్వాత్స జీవో యత్పునర్భవః || 32 ||

యత్రేమే సదసద్రూపే ప్రతిషిద్ధే స్వసంవిదా |
అవిద్యయాఽఽత్మని కృతే ఇతి తద్బ్రహ్మదర్శనం || 33 ||

యద్యేషోపరతా దేవీ మాయా వైశారదీ మతిః |
సంపన్న ఏవేతి విదుర్మహిమ్ని స్వే మహీయతే || 34 ||

ఏవం జన్మాని కర్మాణి హ్యకర్తురజనస్య చ |
వర్ణయంతి స్మ కవయో వేదగుహ్యాని హృత్పతేః || 35 ||

స వా ఇదం విశ్వమమోఘలీలః
సృజత్యవత్యత్తి న సజ్జతేఽస్మిన్ |
భూతేషు చాంతర్హిత ఆత్మతంత్రః
షాడ్వర్గికం జిఘ్రతి షడ్గుణేశః || 36 ||

న చాస్య కశ్చిన్నిపుణేన ధాతు -
రవైతి జంతుః కుమనీష ఊతీః |
నామాని రూపాణి మనోవచోభిః
సంతన్వతో నటచర్యామివాజ్ఞః || 37 ||

స వేద ధాతుః పదవీం పరస్య
 దురంతవీర్యస్య రథాంగపాణేః |
 యోఽమాయయా సంతతయానువృత్త్యా
 భజేత తత్పాదసరోజగంధం || 38 ||

అథేహ ధన్యా భగవంత ఇత్థం
 యద్వాసుదేవేఽఖిలలోకనాథే |
 కుర్వంతి సర్వాత్మకమాత్మభావం
 న యత్ర భూయః పరివర్త ఉగ్రః || 39 ||

ఇదం భాగవతం నామ పురాణం బ్రహ్మసమ్మితం |
 ఉత్తమశ్లోకచరితం చకార భగవాన్పుషిః || 40 ||

నిఃశ్రేయసాయ లోకస్య ధన్యం స్వస్త్వయనం మహత్ |
 తదిదం గ్రాహయామాస సుతమాత్మవతాం వరం || 41 ||

సర్వవేదేతిహాసానాం సారం సారం సముద్భృతం |
 స తు సంశ్రావయామాస మహారాజం పరీక్షితం || 42 ||

ప్రాయోపవిష్టం గంగాయాం పరీతం పరమర్షిభిః |
 కృష్ణే స్వధామోపగతే ధర్మజ్ఞానాదిభిః సహ || 43 ||

కలౌ నష్టదృశామేష పురాణార్కోఽధునోదితః |
 తత్ర కీర్తయతో విప్రా విప్రర్షేర్భూరితేజసః || 44 ||

అహం చాధ్యగమం తత్ర నివిష్టస్తదనుగ్రహాత్ |
 సోఽహం వః శ్రావయిష్యామి యథాధీతం యథామతి || 45 ||

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
 ప్రథమస్కంధే నైమిషీయోపాఖ్యానే తృతీయోఽధ్యాయః ||